

INGLIZ TILI O'RGANISHDA ADABIYOTNING TA'SIRI

Yunusova Nargiza Baxodir qizi.

IIV -2 sonli Toshkent akademik litseyi ingliz tili o'qituvchisi

Annotatsiya: Bizga ma'lumki, yer yuzida hayot paydo bo'lganidan beri inson doimo harakat qilib kelgan. Yangi narsalarni o'rganing, bu millionlab odamlar tegilmagan eshiklarni ochishiga sabab bo'ladi bilim. Va Areen Ahmad (2017) Tilni hodisa sifatida asosiy deb hisoblaydi aloqa vositalari. Xo'sh, biz o'qish qobiliyati ekanligini hisobga olishimiz kerak inson va boshqa jonzot dunyosi turlicha ko'rib chiqilishi xususiyati. Boshida, ESL/FLga adabiyot qo'shish masalasi muhokama qilinib, oxirida ular bir guruh tuzdilar Konfor zonasidan chiqib ketgan va adabiyotdan foydalanishni o'ylaydigan o'qituvchilar uchun buning oson yo'li

FLni o'rganing, chunki kitoblar boshqa chet tilini o'rganishga yordam beradigan materiallarga boy. Boshqa so'zlar bilan aytganda, ushbu maqola boshqa adabiyotlar qanday ekanligini bayon qiladi.

FLNI EGALLASHDA TIL HAL QILUVCHI ROL O'YNAYDI VA U SAVOLLARGA JAVOB BERADI

Ko'pchilik talabalar e'tibor bermaslikka harakat qiladigan savol biroz vaqt sabr va bilim talab qiladi. Va savol b) agar ESL talabalari L2 yoki FL darajasini yaxshilash uchun o'qishlari kerak bo'lsa va ular buni qilishlari kerak haqiqatan ham o'qish odatini shakllantirish kerakmi? Insonni boshqa tirik mavjudotlardan ajratishda til hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bu noyob bo'lgan guruhlar o'rtasidagi muloqotni kengaytirishga samarali ta'sir qiladi. Sifatida Masalan, nutq va eshitishda nuqsoni bo'lganlar buni his qilishlarini ko'rish mumkin jamiyatga integratsiya qilish qiyin. Areen Ahmad (2017) ga ko'ra, bundan tashqari turli kommunikativ rollarni saqlab, til turli xil madaniy xususiyatlarni namoyish etadi qisman adabiyotda aks etgan tajribalar. Bundan tashqari, u odatda buni eslatadi

Ingliz tilini yaxshi bilmaydigan talabalar o'qishlarida adabiy matnlarni qabul qilishmaydi ular ushbu matnlar bilan ishlash orqali yangi tilni o'rganishni qiyin va qiyin deb bilishadi murakkab va qaysidir ma'noda samarasiz (2017). Qolaversa, adabiy matnlarsiz ham ESL o'quvchilari o'zlashtirish jarayoni talab qiladigan qoidalarni osonlikcha engishmaydi. Areen (2017) adabiyot komponentlari qiyin bo'lishi mumkin, deb hisoblaydi til darslarida nuqta, ikkalasi ham har qanday til o'rganuvchining ko'nikmalarini rivojlantirish uchun ishlatilishi mumkin.

Hozirgi vaqtda zamonaviy tadqiqotlar adabiyotning samarali tomonlarini ta'kidlashga harakat qilmoqda til o'rganish.

ADABIYOTNING ESL TALABALARIGA TA'SIRI.

ESL o'qituvchisi sifatida men doimo o'quvchilarimdan birinchi navbatda o'qish odatini shakllantirishlarini talab qilaman boshqa til ko'nikmalariga erishish uchun, Til ko'nikmalarini eslatib, men to'rttasini ham qamrab olaman o'qish, tinglash, yozish va, albatta, gapirish qobiliyatlari. ga qo'shimcha sifatida Mening nuqtai nazarimni qo'llab-quvvatlang, Chan eng yaxshi namuna bo'lishi mumkin. Chan (1999: 15) buni da'vo qiladi

adabiyotni o'rganish kerak, chunki u kuchli tildan foydalanadi va ko'nikmalarni o'z ichiga oladi til o'rganish uchun zarur.

Bundan tashqari, Ghosn (2002: 175) va Shrestha (2008: 11) adabiyot til o'rganishning haqiqiylikini ta'minlaydi, bu ko'pchilik kabi yuz foiz aniq asar tilni L1 sifatida ishlatadigan mamlakat aholisi tomonidan yaratilgan (L1- birinchi til, L2- ikkinchi til). Bundan tashqari, Xatib va boshqalar o'z asarlarida buni eslatib o'tadilar adabiyot har bir til ko'nikmalarini alohida takomillashtirish va rivojlantirishga yordam beradi, ya'ni, yozish, gapirish va o'qish .

Biroq, adabiyotning asosiga qurilganligi haqida har doim bahs bo'lib kelgan maqsadni qo'lga kiritishni qo'llab-quvvatlaydigan murakkab tuzilmalarning kombinatsiyasi til va u mutlaqo yordam beradi, natijada foydalanuvchilar kutiladi va ishoniladi unda ko'proq vakolatli. Lado (1964: 49) tilni shunday aniqlash kerak, deb hisoblaydi iboralar va adabiyotlar komponenti. O'z tajribamdan ma'lum bo'lishicha, ikkitasi ko'p ESL o'rganuvchilar uchun boshqa chet tilini o'zlashtirish usullari. Talaba sifatida men doim shunday bo'lganman Yangi tilni o'rganishning faqat ikkita usuli borligiga ishonishdi, masalan: birinchisi bu tilning grammatikasini o'rganish yoki ikkinchisi - bu tilda yashash siz foydalanmoqchi bo'lganingiz L2 yoki L1 sifatida ishlatiladi.

Biroq, ESL o'qituvchisi sifatida men boshqa o'qituvchilarni va millionlab odamlarni ishontira olaman o'qish orqali chet tilini yaxshi bilish mumkinligi haqida o'quvchilar. Va men bo'lardim Nutq o'qishni qamrab olganda, o'quvchilar ehtiyot bo'lishlari kerakligini eslatmoqchiman faoliyat. Chunki bu oddiy o'qish emas, balki o'quvchilar kuchli o'qishni yaratishi kerak kuchli o'qish odatini shakllantirishga muvaffaq bo'lishlari kerak bo'lgan o'qish muhiti va bu, o'qish odati, mukammal so'z boyligi bilan mukammal grammatika bilan ta'qib qilinadi.

Qizig'i shundaki, Labo - Popola (2010: 48) buni ko'rsatadi til jamiyatlar o'rtasidagi muloqot manbaidir. Biz eslay oladigan darajada a Bir necha yil oldin internet va mobil telefonlar yo'q edi, buning yagona manbai

bog'lanish rolini o'ynagan, boshqa so'zli kitob edi, bu adabiyot edi. Demak, bu yerda Shubhasiz, hamma Lobo va Popolani bir ovozdan qo'llab-quvvatlaydi.

Bundan tashqari, Calia (2009: 33) adabiyotni birlashtirish taklifini qo'yadi tilni o'rganish, chunki o'qish tilni o'rganishning eng oson yo'li bo'lishi mumkin

Adabiyot shu munosabat bilan yaratiladi, chunki adabiyot so'z boyligi va mazmunini oshiradi

til; Bu yerda Kolli va Sleyter (1987: 27), Oster (1989: 99), Lazar (1993: 40) va Vethamani (2004: 55) bu jarayonda adabiyotning muhimligi haqida bir ovozdan rozi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, adabiyot azaldan barcha xalqlarning hal qiluvchi nuqtasi sifatida qabul qilingan va madaniyat. Ba'zi o'qituvchilar eski hikoyalar va she'rlardan foydalanish muhimmi yoki yo'qmi haqida bahslashadilar til darslarida. Ba'zilar gapirish va tinglashga e'tibor berish yaxshiroq desa, boshqalari O'ylaymanki, adabiyotni o'qish odamlarning his-tuyg'ularini tushunishga va bizning fikrimizni yaxshilashga yordam beradi til qobiliyatlari. Oxir-oqibat,

adabiyotdan foydalanish til o'rganishda foydali bo'lishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1 Areen, A.M. (2017). The Role of Teaching Literature in ESL/FL Classes.

2 Koya University / Faculty of Humanities & Social Sciences / School of Languages /
Dept. of English and Charmo University. Available in

<https://www.researchgate.net/publication> Chan, P.K.W. (1999).

3 Literature, Language Awareness and EFL, Language Awareness, 8 (1): 38-50.